

25089 *LLEI 11/1990, de 15 d'octubre, sobre reforma del Codi civil, en aplicació del principi de no-discriminació per raó de sexe.* («BOE» 250, de 18-10-1990.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono:

PREÀMBUL

Les lleis 11/1981, de 13 de maig, i 30/1981, de 7 de juliol, van dur a terme reformes substancials del Codi civil en matèria de pàtria potestat, filiació i relacions conjugals, adaptant els seus preceptes, entre d'altres, al principi d'igualtat proclamat als articles 14 i 32 del text constitucional.

Malgrat la modernització que han representat les lleis esmentades, així com la Llei 21/1987, d'11 de novembre, en matèria d'adopció, el Codi civil segueix acollint mandats el contingut dels quals és contrari a la plena efectivitat del principi d'igualtat i subsisteixen preceptes en els quals, per determinar l'eficàcia de certes relacions i situacions jurídiques, s'atén a criteris que enclouen o una preferència o tracte inadequat per raó de sexe.

Aquesta Llei pretén eliminar les discriminacions que per raó de sexe encara perduren a la legislació civil i perfeccionar el desplegament normatiu del principi constitucional d'igualtat.

Article primer. Els apartats 2, 3, 5 i 8 de l'article 9 del Codi civil tenen la redacció següent:

«2. Els efectes del matrimoni es regeixen per la llei personal comuna dels cònjuges en el moment de contractar-lo; a falta d'aquesta llei, per la llei personal o de la residència habitual de qualsevol d'ells, elegida per tots dos en document autèntic atorgat abans de la celebració del matrimoni; a falta d'aquesta elecció, per la llei de la residència habitual comuna immediatament posterior a la celebració, i, a falta de la residència esmentada, per la del lloc de celebració del matrimoni.

La separació i el divorci es regeixen per la llei que determina l'article 107.

3. Els pactes o capitulacions pels quals s'estipuli, es modifiqui o se substitueixi el règim econòmic del matrimoni són vàlids quan siguin conformes o bé a la llei que regeixi els efectes del matrimoni, o bé a la llei de la nacionalitat o de la residència habitual de qualsevol de les parts en el moment de l'atorgament.

5. L'adopció constituïda per jutge espanyol es regeix, quant als requisits, pel que disposa la llei espanyola. No obstant això, s'ha d'observar la llei nacional de l'adoptant pel que fa a la seva capacitat i consentiments necessaris:

1r Si té la seva residència habitual fora d'Espanya.

2n Encara que resideixi a Espanya, si no adquireix, en virtut de l'adopció, la nacionalitat espanyola.

A petició de l'adoptant o del Ministeri Fiscal, el jutge, en interès de l'adoptand, pot exigir, a més, els consentiments, audiències o autoritzacions requerides per la llei nacional o per la llei de la residència habitual de l'adoptant o de l'adoptand.

Per a la constitució de l'adopció, els cònsols espanyols tenen les mateixes atribucions que el jutge, sempre que l'adoptant sigui espanyol i l'adoptand estigui domiciliat a la demarcació consular. La proposta prèvia ha de ser formulada per l'entitat pública corresponent a l'últim lloc de residència de l'adoptant a Espanya. Si l'adoptant mai no

ha tingut residència a Espanya, no és necessària la proposta prèvia, però el cònsol ha d'obtenir de les autoritats del lloc de residència d'aquell informes suficients per valorar la seva idoneïtat.

En l'adopció constituïda per l'autoritat estrangera competent, la llei de l'adoptand regeix quant a capacitat i consentiments necessaris. Els consentiments exigits per aquesta llei es poden prestar davant una autoritat del país en què s'iniciï la constitució o, posteriorment, davant qualsevol altra autoritat competent. Si s'escau, per a l'adopció d'un espanyol, és necessari el consentiment de l'entitat pública corresponent a l'última residència de l'adoptand a Espanya.

8. La successió per causa de mort es regeix per la llei nacional del causant en el moment de la seva defunció, sigui quina sigui la naturalesa dels béns i el país on es trobin. Tanmateix, les disposicions fetes en testament i els pactes successoris ordenats d'acord amb la llei nacional del testador o del disposador en el moment del seu atorgament conserven la seva validesa, encara que sigui una altra la llei que regeixi la successió, si bé les legítimes s'han d'ajustar, si s'escau, a aquesta última. Els drets que per ministeri de la llei s'atribueixin al cònjuge supervivent es regeixen per la mateixa llei que reguli els efectes del matrimoni, salvades sempre les legítimes dels descendents.»

Article segon. Els articles 14, 16, 1.066 i 1.267 del Codi civil tenen la redacció següent:

«Article 14

1. La subjecció al dret civil comú o a l'especial o foral es determina pel veïnatge civil.

2. Tenen veïnatge civil en territori de dret comú, o en un dels de dret especial o foral, els nascuts de pares que tinguin aquest veïnatge.

Per l'adopció, l'adoptat no emancipat adquireix el veïnatge civil dels adoptants.

3. Si en néixer el fill, o en ser adoptat, els pares tenen diferent veïnatge civil, el fill ha de tenir el que correspongui a aquell dels dos respecte del qual la filiació hagi estat determinada abans; si de cas hi manca, ha de tenir la del lloc de naixement i, en darrer terme, el veïnatge de dret comú.

Tanmateix, els pares, o el que d'ells exerceixi o li hagi estat atribuïda la pàtria potestat, poden atribuir al fill el veïnatge civil de qualsevol d'ells mentre no transcorrin els sis mesos següents al naixement o a l'adopció.

La privació o suspensió en l'exercici de la pàtria potestat, o el canvi de veïnatge dels pares, no afecta el veïnatge civil dels fills.

En tot cas el fill des que compleixi catorze anys i fins que transcorri un any després de la seva emancipació pot optar bé pel veïnatge civil del lloc del seu naixement, bé per l'últim veïnatge de qualsevol dels seus pares. Si no està emancipat, ha de ser assistit en l'opció pel representant legal.

4. El matrimoni no altera el veïnatge civil. No obstant això, qualsevol dels cònjuges no separats, ja sigui legalment o de fet, pot optar, en tot moment, pel veïnatge civil de l'altre.

5. El veïnatge civil s'adquireix:

1r Per residència continuada durant dos anys, sempre que l'interessat manifesti ser aquesta la seva voluntat.

2n Per residència continuada de deu anys, sense declaració en contrari durant aquest termini.

Les dues declaracions s'han de fer constar en el Registre Civil i no necessiten ser reiterades.

6. En cas de dubte preval el veïnatge civil que correspongui al lloc de naixement.»

«Article 16

1. Els conflictes de lleis que puguin sorgir per la coexistència de diferents legislacions civils en el territori naci-

onal s'han de resoldre segons les normes contingudes en el capítol IV amb les particularitats següents:

1a És llei personal la determinada pel veïnatge civil.

2a No és aplicable el que disposen els apartats 1, 2 i 3 de l'article 12 sobre qualificació, remissió i ordre públic.

2. El dret de viduïtat regulat a la Compilació aragonesa correspon als cònjuges sotmesos al règim econòmic matrimonial de l'esmentada Compilació, encara que després canviï el seu veïnatge civil, a exclusió en aquest cas de la legítima que estableixi la llei successòria.

El dret expectant de viduïtat no es pot oposar a l'adquirent a títol oneros i de bona fe dels béns que no radiquin en territori on es reconegui aquest dret, si el contracte s'ha celebrat fora del territori esmentat, sense haver fet constar el règim econòmic matrimonial del transmissor.

L'usdefruit vidual correspon també al cònjuge supervivent quan el premort tingui veïnatge civil aragonès en el moment de la seva mort.

3. Els efectes del matrimoni entre espanyols s'han de regular per la llei espanyola que resulti aplicable segons els criteris de l'article 9 i, si no n'hi ha, pel Codi civil.

En aquest últim cas s'ha d'aplicar el règim de separació de béns del Codi civil si d'acord amb una i altra llei personal dels contraents ha de regir un sistema de separació.»

«Article 1.066

Quan el mateix títol compregui diverses finques adjudicades a diversos cohereus, o una sola que s'hagi dividit entre dos a més, el títol ha de quedar en poder del major interessat en la finca o finques, i s'han de facilitar als altres còpies fefaents, a costa del cabal hereditari. Si l'interès és igual, el títol s'ha de lliurar, a falta d'acord, a qui per sort correspongui.

Sent original, aquell en el poder del qual quedi també l'ha d'exhibir als altres interessats quan ho demanin.»

«Article 1.267

Hi ha violència quan per arrencar el consentiment s'utilitza una força irresistible.

Hi ha intimidació quan s'inspira a un dels contractants el temor racional i fundat de patir un mal imminent i greu en la seva persona o béns, o en la persona o béns del seu cònjuge, descendents o ascendents.

Per qualificar la intimidació s'ha d'atendre l'edat i la condició de la persona.

El temor de desagradar les persones a les quals es deu submissió i respecte no anul·la el contracte.»

Article tercer. A l'article 93 del Codi civil se li afegeix un segon paràgraf, en els termes següents:

«Si conviuen en el domicili familiar fills majors d'edat o emancipats que no tenen ingressos propis, el jutge, a la mateixa resolució, ha de fixar els aliments que siguin oportuns d'acord amb els articles 142 i següents d'aquest Codi.»

Article quart. L'article 159 del Codi civil ha de tenir la redacció següent:

«Article 159

Si els pares viuen separats i no decideixen de comú acord, el jutge ha de decidir, sempre en benefici dels fills, a cura de quin progenitor han de quedar els fills menors d'edat. El jutge ha d'escoltar, abans de prendre aquesta mesura, els fills que tinguin suficient judici i, en tot cas, els que tinguin més de dotze anys.»

Article cinquè. A l'article 648, 1r, del Codi civil se substitueixen els termes «l'honra» per «l'honor».

Als articles 648, 2n, i 1.924, 2n B, del Codi civil, se substitueix el terme «dona» per «cònjuge».

I igualment a l'article 754, paràgraf primer, se substitueixen els termes «de la dona» per «del cònjuge».

Article sisè. El número 1 de l'article 756 del Codi civil té la redacció següent:

«1r Els pares que abandonin, prostitueixin o corrompin els seus fills.»

Article setè. Queda suprimit l'últim incís de l'article 852 del Codi civil.

Article vuitè. Queda suprimida la causa 3a de l'article 853 del Codi civil.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

La dona casada que hagi perdut el seu veïnatge per seguir la condició del marit, el pot recuperar declarant-ho així davant el Registre Civil en el termini d'un any a partir de la publicació d'aquesta Llei.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 15 d'octubre de 1990.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ